

Yeni

Yükseköğretim Personel Disiplin Soruşturması

Hukuki Dayanak

- Yükseköğretim personelinin disiplin işleri 6764 sayılı Kanunla yeniden düzenlenerek 9 Aralık 2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.
- Düzenlemeyle 2547 sayılı Kanunun 53. maddesinin (a) ve (b) fıkraları değiştirilmiş; bu maddeden sonra gelmek üzere 53/A, 53/B, 53/C, 53/Ç, 53/D, 53/E, 53/F, 53/G maddeleri eklenmiştir.
- Halen devam edenlerle, yeni açılacak tüm soruşturmalarda yeni hükümler uygulanacak; ancak 9.12.2016 tarihinden önce işlenen fiiller hakkında sadece 657 sayılı Kanunun 125. Maddesindeki suç ve cezalar uygulanabilecektir.

Hukuki Dayanak-2

Yeni düzenlemeyle Yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarında görevli, yönetici, öğretim elemanı ve memurların disiplin soruşturmasında:

- 2547 sayılı Kanununun 53. maddesinin (a) ve (b) fıkraları,
 - 2547'ye 6764 sayılı Kanunla eklenen 53/A, 53/B, 53/C, 53/Ç, 53/D, 53/E, 53/F, 53/G maddeleri,
 - Suç fiilleri bakımından, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 125. maddesinin 1. fıkrası ile 2547 madde 53'ün (b) fıkrası birlikte,
 - 2547 sayılı Kanunda hüküm bulunmayan konularda ise 657 sayılı Kanunun disipline dair hükümleri,
- uygulanacaktır.

Yer ve Konu Bakımından Disiplin Soruşturması

Yeni düzenlemede, 53. Maddenin (b) fıkrasında sayılan suçlar, genellikle görev yerinde veya görevle ilgili işlenebilen suçlardır.

Bununla birlikte gerek 657 sayılı Kanununun 125. maddesinde, gerekse 53/b'de sıralanan disiplin suçlarından bazılarının kurum/görev dışında işlenmesinin mümkün olduğu görülmektedir.

Mesela, «hizmet dışında itibar ve güven duygusunu sarsacak nitelikte davranışlarda bulunmak» veya «Kanunların izin verdiği haller dışında siyasi partilere üye olmak» fiilleri görev yeri dışında, «Ticaret yapmak» veya «gerçeğe aykırı rapor ve belge düzenlemek» fiilleri ise hem kurum içinde, hem kurum dışında işlenebilecek disiplin suçlarıdır.

Disiplin Suçları (657 md. 125 + 2547 53/b)

- Disiplin suçları 657 md. 125/1 de ve 2547 md. 53/b de sayılmıştır. 657'de bulunmayan intihal ve daha bir çok etiğe aykırı davranış suçu 2547 53/b de düzenlenmiştir.
- Soruşturmacı ve disiplin cezası vermeye yetkili olanlar, suça konu eylem yukarıda değinilen kanunlardan hangisinde yer alıyorsa, ona atıfta bulunacaktır.
- Görüş ve karara esas suç fiilinin yer aldığı madde bendinin ve bu bentteki fiilin açık olarak belirtilmesi, yargıdan dönmemesi için önemlidir.

Disiplin Suçları-2 (Etığe Aykırı Fiiller)

2547 sayılı Kanununun 53/A Maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi ile bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı suç fiilleri için **soruşturma açılmadan önce etik kurulca inceleme yaptırılması** zorunluluğu getirilmiştir.

Bu kapsamda, 53. Maddenin (b) bendinde uyarma cezası gerektiren «**destekli araştırma sonucu yayında desteğı belirtmeme**» eyleminden başlayan ve üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezası gerektiren «**başkasının fikir, veri veya eserini atıf yapmadan kendi eseri göstermek(intihal)**» eylemine kadar uzanan çok sayıda fiil için etik kurullar, yapacağı inceleme sonucunda soruşturma açılması ya da açılmaması yönünde bir kanaat oluşturarak disiplin amirine sunduktan sonra soruşturma açılabilir.

Soruşturma Emri Vermeye Yetkili Makamlar (Disiplin Amirleri)

- YÖK Başkanı üst kuruluşlar, rektörler ve bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürlerinin ve 53/Ç maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde yer alan fiillerle ilgili olarak öğretim elemanlarının;
- **rektör, üniversitenin**; bağımsız vakıf meslek yüksekokulu müdürü, bağımsız vakıf meslek yüksekokulunun; **dekan, fakültenin**; enstitü ve yüksekokul **müdürleri, enstitü ve yüksekokulların**; kadrosu bulunan uygulama araştırma merkezi ile bağımsız enstitü müdürleri, uygulama araştırma merkezi ile enstitünün;
- bu birimlerin **genel sekreter** veya **sekreterleri** de **bağılı birim personelinin**;

disiplin amirleridir.

Soruşturma Emri Vermeye Yetkili Makamlar - 2

Rektör üniversitenin tümünün üst disiplin amiri olduğundan her kademedeki görevliler hakkında resen soruşturma açabilir. Mesela bir meslek yüksekokulunda görev yapan öğretim görevlisi hakkında, en yakın disiplin amiri olarak yüksekokul müdürü soruşturma açabileceği gibi, gerek görürse Üniversitedeki en üst disiplin amiri olarak Rektör de soruşturma açabilir. *

Dekan ve Müdürler kendilerine bağlı tüm akademik veya idari personel hakkında soruşturma açabilir.

Kanunda disiplin amiri olarak belirtilmiş olsa da fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterlerinin doğrudan soruşturma açmak yerine, bağlı olduğu dekan veya müdürün bilgisi dahilinde işlem yapmaları daha uygun olur.

Soruşturma Emri Vermeye Yetkili Makamlar - 3

Disiplin amirlerinin yardımcıları soruşturma açamazlar; ancak disiplin amirine vekalet eden amir (örn. Rektör yard. Rektör vekili ise) soruşturma açabilir.

Bölüm, anabilim, anasanat, bilim ve sanat dalı başkanları, araştırma merkezi müdürleri ve bunların yardımcıları, hukuk müşaviri, daire başkanları, şube müdürleri disiplin amiri sayılmadıklarından soruşturma açma yetkileri yoktur.

Bunlar, kendilerine bağlı personelin disiplin eylemleri söz konusu olduğunda, bağlı oldukları ilk disiplin amirine başvurarak soruşturma açılmasını istemelidir.

Soruşturmanın Başlatılması

Disiplin cezası gerektiren bir fiilin işlendiğini öğrenen disiplin amiri **yazılı olarak** disiplin soruşturması başlatır. Yazıda suçlanan kişinin adı-soyadı, görevi ve unvanı ile olayın/eylemin ne olduğu belirtilir. Amir, soruşturmayı kendisi yapabileceği gibi*, **birim içerisinden** soruşturmacı veya komisyon görevlendirebilir.

Ancak **zorunlu hallerde** rektörlük aracılığıyla **diğer birimlerden** soruşturmacı talep edilebilir.*

2547 madde 53'te disiplin amirinin hem adli ceza soruşturması, hem de disiplin soruşturması açma yetkisi olduğundan, kargaşaya yol açmamak için soruşturma emrinde disiplin soruşturması ibaresi yer almalıdır.

Soruşturmanın Başlatılması - 2

Eğer iddia konusu olay açık ve somut bilgi veya belgeye dayanmıyorsa, faileri bilinmiyorsa ya da sorumluların belirlenmesine ihtiyaç varsa, soruşturma emri verilmeden önce bir inceleme/araştırma yapılması daha uygun olur.

İnceleme sonucunda suçun ve bu suçu işlemiş olması muhtemel şüphelilerin varlığı konusunda bulgulara ulaşılmışsa disiplin soruşturması aşamasına geçilir.

Soruşturma emrinde, kesinlikle peşin hüküm sayılacak ifadeler bulunmamalıdır. *

Soruşturma Emrinde, eylem için görevi kötüye kullanma, evrakta sahtecilik vb. Türk Ceza Kanunu kapsamına giren suçlara ilişkin kavramların kullanılması halinde, bu durum ayrıca ceza soruşturması da yapılmasını gerektirir. *

Soruşturma İlkeleri

Soruşturmacının görev ve unvanı, soruşturulanın görev ve unvanının üstünde veya onunla aynı düzeyde olmalıdır. Soruşturma yapanla soruşturulan arasında, bilinen bir anlaşmazlık veya husumetin bulunmaması gerekir.

Fiilin ast ile üst tarafından birlikte işlenmesi hâlinde soruşturma usulü ve disiplin cezası verme yetkisi üste göre belirlenir.

Soruşturulanın disiplin cezası verilmesini gerektiren fiili işlediği ve disiplin soruşturmasının başlatıldığı tarihteki görev veya unvanının farklı olması hâlinde disiplin soruşturması, üst görev veya unvanı esas alınarak yürütülür.

Disiplin amirinin belirlenmesi ve uygulanacak diğer disiplin hükümleri, görev yapılan kurumun tabi olduğu mevzuata göre belirlenir.

Soruşturma İşlemleri

- **Soruşturmacı** bilgi ve belge toplama, ifade alma, tanık dinleme, bilirkişiye başvurma, keşif yapma, inceleme yapma ve **ilgili makamlarla doğrudan yazışma yetkisini haizdir**. Soruşturmacının, talep ettiği bilgi ve belgeler gecikmeksizin kendisine verilir. Soruşturmacı, olayı aydınlatacak kayıt, belge ve diğer delilleri eksiksiz toplamaya özen göstermelidir.
- Soruşturma, görevlendirilen konuyla sınırlı olarak yürütülür; soruşturma sırasında başka fiillerin ortaya çıkması durumunda bunlar gecikmeksizin disiplin amirine bildirilir. Disiplin amiri bunlar hakkında ek veya ayrı soruşturma emri vermelidir.
- Soruşturma işlemleri bir tutanakla tespit olunur.
- Soruşturmanın gizliliği esastır.

İfadelerin Alınması:

- Soruşturmada varsa önce şikayetçinin ifadesi alınır. İddialar yeterince açık ise gerektiğinde önce şüphelilerin ifadesi de alınabilir.*
- İfade vereceklere makul bir süre (teamüle göre 7 gün) verilmelidir. Ancak delillerin karartılması, ifade vereceklerin etki altında kalması gibi ihtimaller söz konusu ise bu kadar süre verilmeyebilir.
- İfadeler tercihen yüz yüze, soruların sözlü olarak sorulup cevabın yazılmasıyla "ifade tutanağı" düzenlenerek alınmalıdır. İfade tutanağına kimlik tespitinden sonra, soru ve cevaplar satır atlanmaksızın yazılır; ifadenin her sayfasının, son sayfanın ise isim ve unvan açılarak (soruşturmacı, varsa katip ve ifadeyi veren) imzalanması gerekir.
- Soruşturulanın ifadesi, savunma yerine geçmez.*
- Tanık ifadeleri yeminli alınır. Soruşturulana yemin teklif edilmez. Şikayetçi, tanık ve şüphelilerin ifadesi sırasında birbirleri ile karşılaşmamasına özen gösterilmelidir. Gerekirse aynı kişilerin ifadesi tekrar alınabilir.

Soruşturmanın Süresi (Madde 53/A-1-I)

- Soruşturmacı, görevlendirme yazısının tebliğ tarihinden itibaren iki ay içinde soruşturmayı tamamlamalıdır.
- Soruşturmacı, yeni tanık dinlenmesi, bir belgeye ulaşılamamış olması, araştırılması gerekli yeni durumların ortaya çıkması gibi sebeplerle soruşturmayı iki aylık süre içinde tamamlayamadığı takdirde, disiplin amirine yapacağı yazılı bir başvuruyla bu gerekçeyi belirterek ek süre ister. Disiplin amiri gerekçeyi değerlendirerek ve zamanaşımı sürelerini dikkate alarak bu istek hakkında karar verir.
- Ek sürenin önemli bir gerekçe olmadıkça asıl soruşturma süresinden fazla olmaması gerekir.

Kurumdan Ayrılmanın Soruşturmaya Etkisi

- Fiili işleyen emeklilik veya başka nedenlerle görevinin sona ermesi, hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın devamına engel olmaz. Bu durumda soruşturma sonunda verilen disiplin cezası, özlük dosyasında saklanır.
- Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezaları ilgilinin kamu görevine dönmesi ya da bir vakıf yükseköğretim kurumunda göreve başlaması halinde uygulanır.
- Kamu görevinden ayrılmamakla birlikte başka kuruma geçenlere yahut akademik statüden memurluğa veya başka statüye geçenler için de madde hükmü uygulanır.

Disiplin ve Ceza Soruşturmasının Birbirine Etkisi

- Bir fiilden dolayı ilgili hakkında ceza soruşturması veya kovuşturması yapılıyor olması, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılmasına, ceza verilmesine ve bu cezanın yerine getirilmesine engel değildir.
- Bir soruşturma usulünde kullanılan kimi deliller, diğerinde de delil oluşturabilir. Ancak ceza yargılamasında alınmış olan savunma, disiplin soruşturmasındaki savunma yerine geçmez.
- Ceza yargılamasında verilen bazı kararlar disiplin soruşturmasının sonuçlarını da etkiler.
- Bir fiilin diğer kanunlar uyarınca idari yaptırıma bağlanmış olması, aynı fiile bu Kanun kapsamında disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

Soruşturmanın Sonuçlandırılması (Soruşturma Raporu)

- Soruşturma raporu girişinde; soruşturma emri veren makam, emrin tarih ve numarası, soruşturmanın konusu, soruşturulananın kimliği, suç tarihi, ve soruşturmaya başlama tarihi belirtilir.
- Bundan sonra ayrı bir başlık altında; soruşturma kapsamında yapılan işlemler (alınan ifadeler, toplanan deliller, ödül/başarı ve ceza durumu vs.) ve incelenen hususlar açıklanır.
- Daha sonra Değerlendirme kısmında; Deliller ve ifadelere göre olayın nasıl gerçekleştiği ve soruşturulananın olaydaki durumu ve sorumluluğu (kasıt, kusur ve ihmali) ve suçu işleyip işlemediği, değerlendirilir.
- Sonuç kısmında; suçu kimin işlediği, işlenen suç fiilinin ne olduğu, bu fiilin hangi maddenin (657/125 veya 2547/53-b) hangi bendindeki, hangi eylemi oluşturduğu, önerilen cezanın ne olduğu, iyi hal vs. sebebiyle bir alt ceza veya tekerrür sebebiyle bir üst ceza uygulanıp uygulanmayacağı konusunda açık öneri getirilerek rapor tamamlanır.

Soruşturma raporlarında;

- İtham edilen kişinin yararına ve zararına olan tüm kanıtlar, sicil ve disiplin durumu değerlendirilmeli, getirilen teklifin sebep ve hukuki dayanakları açıkça belirtilmeli,
- Bir önceki bölümün bir sonraki bölümü açıklayıcı ve geliştirici nitelikte olmasına, bölümler arasında uyum bulunmasına dikkat edilmeli,
- Teklif edilen ceza eylemle orantılı ve ölçülü olmalı,
- Türk Ceza Kanununda suç olarak nitelendirilen terimlere gerekmedikçe yer verilmemelidir.*
- Soruşturma raporu son sayfasına tarih, düzenleyenlerin isim ve unvanı konulup, her sayfası imzalanarak bir üst yazı ile dizi pusulasına bağlanır; dosya ile birlikte soruşturma emri veren makama sunulur.

Savunma Alınması

- Soruşturulana, savunma imkânı tanınmadan disiplin cezası verilemez. Soruşturmayı yapanın yedi günden az olmamak üzere verdiği süre içinde veya belirtilen tarihte geçerli bir mazereti olmaksızın savunmasını yapmayan, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Danıştay ve Devlet Personel Başkanlığına göre savunmanın soruşturmacı tarafından değil, disiplin amiri veya kurulu tarafından alınması gerekir.* Soruşturmacı tarafından alınmış savunma sadece ifade yerine geçer.
- Savunmaya davet yazısında hakkında disiplin soruşturması açılan fiilin neden ibaret bulunduğu, savunmasını belirtilen sürede yapmadığı takdirde savunmasından vazgeçmiş sayılacağı bildirilir.
- Ceza vermeye yetkili kurulların tekrar savunma istemesi durumunda isnat edilen fiille birlikte önerilen disiplin cezası da soruşturulana bildirilir.

Görevden Uzaklaştırma (Madde 53/B)

- Görevden uzaklaştırma tedbiri disiplin veya ceza soruşturmasının herhangi bir safhasında üç ay süreyle alınabilir. Bu sürenin bitiminde tedbir kararının alınmasına ilişkin sebeplerin devam etmesi halinde tedbir her defasında üç ay uzatılabilir.
- Görevinden uzaklaştırılan hakkında, uzaklaştırmayı izleyen on işgünü içinde soruşturmaya başlanması şarttır.
- Soruşturma sonunda kamu görevinden çıkarma cezası önerilmesi hali dışında görevden uzaklaştırma tedbiri, bu tedbiri alan yetkililerce derhal kaldırılır.
- Soruşturmayı yürütenler de görevden uzaklaştırmayı teklif edebilirler.
- Görevden uzaklaştırmaya Yükseköğretim Üst Kuruluş Başkanları ile devlet yükseköğretim kurumlarında atamaya yetkili amirler karar verir.
- Rektör ve dekanların uzaklaştırma kararı, amirinin teklifi üzerine YÖK Genel Kurulu tarafından verilir.
- Göreve tekrar başlatılanların uzaklaştırmada geçirdiği süre, akademik bekleme süresinde geçirilmiş sayılır.

Zamanaşımı (Madde 53/C)

➤ Disiplin suçlarında, **soruşturmaya başlama zamanaşımı**, ikincisi ise **ceza verme zamanaşımı olmak üzere** iki tür zamanaşımı vardır.

- Soruşturmaya Başlama Zamanaşımı:

- Suçun işlendiğinin öğrenildiği tarihten itibaren;
- Uyarma, kınama, aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarında **bir ay** içinde,
- Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezasında **altı ay** içinde, soruşturmaya başlanmadığı takdirde disiplin soruşturması açılmaz.

- Ceza Verme Zamanaşımı

- Disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren **iki yıl**, üniversite öğretim mesleğinden çıkarma cezasını gerektiren fiil açısından **altı yıl** geçmiş ise, disiplin cezası verilemez.

Zamanaşımı-2

- Ceza verme zamanaşımı fiilin işlendiği tarihten itibaren işlemeye başladığından, soruşturma sırasında buna dikkat edilmeli, soruşturma raporunda disiplin suçunun işlendiği tarih belirtilmelidir.
- Bir eserin akademik atama ve terfide kullanılması ya da kısmen veya tamamen yeniden yayımı hâlinde zamanaşımı süreleri yeniden işlemeye başlar.
- Yargı kararıyla iptal edilen disiplin cezasında, kararın Kuruma ulaştığı tarihten itibaren kalan ceza zamanaşımı süresi içerisinde, zamanaşımı süresinin dolması veya üç aydan daha az süre kalması hâlinde en geç üç ay içerisinde, karar gerekçesi dikkate alınarak yeniden disiplin cezası tesis edilebilir.
- Gerektiğinde ceza kovuşturması bekletici mesele yapılabilir. Bu durumda disiplin soruşturmasına ilişkin zamanaşımı süreleri durur.

Ceza Vermeye Yetkililer

- Uyarma ve kınama cezaları sıralı disiplin amirleri tarafından,
- Aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması cezaları kişinin görevli olduğu birimdeki disiplin kurulu kararı ile,
- Üniversite öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezaları atamaya yetkili amirin teklifi üzerine Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla,
- Rektörler ve dekanların aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması, öğretim mesleğinden çıkarma ve kamu görevinden çıkarma cezası Yüksek Disiplin Kurulu kararıyla,
- YÖK Başkanının doğrudan soruşturma açtığı, aylıktan kesme ve daha üst ceza gerektiren suçlarda öğretim elemanları hakkındaki cezalar Yüksek Disiplin Kurulunca, verilir.

Ceza Vermeye Yetkililer-2

- Kanunda gösterilen yetkili amir veya kurulların yerine üst ya da alt düzeydeki amir veya kurullar karar vermemelidir. Örnek olarak uyarma cezasını disiplin amir yerine disiplin kurulu verirse veya kademe ilerlemesini durdurma cezasını amir verirse bu ceza yargı kararıyla iptal edilebilir.
- Rektör bütün Üniversitenin disiplin amiri olduğundan, herkes hakkında soruşturma açabilir. Ancak Danıştay kararları gereğince; soruşturulan fakülte/yüksekokul personeli ise, soruşturmayı açan Rektör olsa bile soruşturma sonunda amirin yetkisine giren cezayı dekanın/müdürün vermesi gerekir. *
- Disiplin kurulu kararı gerektiren hallerde disiplin amiri, soruşturulanın savunmasını aldıktan sonra dosyayı disiplin kuruluna sunar.

Disiplin Kurullarının Teşekkülü

- **Yüksek Disiplin Kurulu:** Yükseköğretim Genel Kuruludur.
- **Üniversite Disiplin Kurulu;** rektör dışındaki üniversite yönetim kurulu üyelerinden oluşur; kurula akademik olarak en kıdemli profesör üye başkanlık eder.
- Üniversite **bağlı birimlerinin yönetim kurulları aynı zamanda disiplin kurulu** olarak görev yapar. Bu birimlerin disiplin kurullarında dekan veya müdür yer alamaz. Bu durumda ilgili disiplin kuruluna kurul üyelerinden en yüksek unvanlı öğretim üyesi, en yüksek unvanlı öğretim üyesinin birden fazla olması halinde en kıdemli üye, öğretim üyesi bulunmaması halinde en kıdemli öğretim görevlisi başkanlık eder.
- Herhangi bir sebeple disiplin kurullarının teşekkül edememesi halinde eksik üyelikler eşdeğer unvana sahip öğretim üyeleri arasından senato tarafından belirlenen üyelerce tamamlanır.

Kurullara Katılamayacak Olanlar

- Soruşturmada görev alanlar disiplin kurullarındaki oylamalara, disiplin kurulunda görev alanlar ile disiplin cezası verenler bu cezalara itirazların görüşüldüğü kurullardaki oylamalara katılamazlar.
- Yüksek Disiplin Kurulu hariç, disiplin kurullarında profesörlerle ilgili hususların görüşülmesinde doçent ve yardımcı doçentler, doçentlerle ilgili hususların görüşülmesinde yardımcı doçentler ve kendileri ile ilgili hususların görüşülmesinde ilgili üyeler görüşmelere katılamazlar.

Kurulların Çalışma ve Karar Usulü

- Disiplin kurulları gerekli gördüğünde ilgilinin özlük dosyasını ve her türlü evrakı incelemeye, ilgili yerlerden bilgi almaya, her türlü incelemeyi yaptırmaya, yeminli tanık ve bilirkişi dinlemeye veya niyabeten dinletmeye, keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.
- Disiplin cezası vermeye yetkili makamlar, soruşturmada eksiklik tespit ettiğinde bunun giderilmesi amacıyla dosyayı iade edebilir, soruşturmacı tarafından önerilen disiplin cezasını aynen verebilir, hafifletebilir veya reddedebilir. Teklif edilen cezanın reddedilmesi halinde ilgili disiplin amiri ya da kurulu tarafından ret gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni işlem tesis edilebilir.
- Böyle hallerde suçun niteliği değişmiş ise sanığın yeniden savunmasının alınması gerekebilir.

Kurulların Karar Usulü ve Süresi

Disiplin Kurulu kararları gerekçeli olmalı, kararda oybirliği veya oy çokluğu hususu belirtilmelidir.

Yeni düzenlemede 2547'ye amir ve kurullar için karar süresi konulmamıştır. Ancak 657 madde 128'de disiplin amirinin 15 gün, disiplin kurullarının 30 gün içinde karar vermek zorunda olduğu belirtilmiştir.

Zamanında karar verilmemesinin, zamanaşımına yol açabileceğini, dolayısıyla disiplin suçu, kurum zararı doğmuşsa belki TCK 257 deki «görevi kötüye kullanma» suçunu oluşturabileceğini, gözden uzak tutmamak gerekir.

Karar Verirken Dikkat Edilecek Hususlar (Suçların birleşmesi - 53/D-1)

- Bir suçun birden fazla fiilin birleşmesiyle işlenmesi veya bir fiilin birden fazla disiplin suçunu kapsamaması mümkün olabilir. Böyle hallerde aynı fiile birden fazla disiplin cezası verilemez. Fiilin birden fazla disiplin suçu teşkil etmesi hâlinde bu suçlardan en ağır cezayı gerektiren disiplin cezası verilir.
- Örnek: Laboratuvardaki mikroskobun özel işlerinde kullanmak (125/1-B-e) üzere götürülmesi, kurumca istendiğinde de kaybettiğinin (125/1-B-f) belirtilmesi,
- Aynı gün görevli olduğu derslere veya jüri görevine girilmemesi (125/1-C-a).

Karar Verirken Dikkat Edilecek Hususlar (Tekerrür – 53/D-2)

- Disiplin cezası verilmesine sebep olmuş bir fiilin, cezaların özlük dosyasından çıkarılmasına ilişkin süre içinde tekerrüründe bir derece ağır ceza uygulanır. Tekerrüre esas alınacak cezanın, süresi içerisinde itiraz edilmemesi veya itirazın reddedilmesi suretiyle kesinleşmiş olması gerekir.
- Personelin sonraki eylemi aynı cezayı gerektirse bile farklı fiil söz konusu ise, tekerrür söz konusu olmayacaktır.
- Aynı derecede cezayı gerektiren fakat ayrı fiiller nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulamasında bir derece ağır ceza verilir. Kanunla affedilmiş disiplin cezaları ile tekerrür nedeniyle verilen bir derece ağır cezalar tekerrüre esas alınmaz.

Karar Verirken Dikkat Edilecek Hususlar İyi Halin Değerlendirilmesi (53/D-3)

Geçmiş hizmetleri sırasındaki çalışmalarını olumlu olan veya ödül veya başarı belgesi alanlara verilecek disiplin cezalarında bir derece alt ceza uygulanabilir.

Bir derece alt cezayı, asıl cezayı vermeye yetkili makam verir.

Danıştay, «başarılı ve sicili temiz olan görevlilere, bir alt ceza uygulanmama nedeninin açıklanması gerektiği»ni belirterek buna riayet edilmeden verilen ceza kararlarını bozmaktadır. (Örn. Dan.İ.D.D.K. 21.4.2011 gün ve 2007/1200 E., 2011/268 K.)

Gerek tekerrür, gerekse iyi hal durumu soruşturmacı tarafından rapor düzenlenmeden önce, soruşturmacı istememişse karar aşamasında disiplin amirince Personel Dairesinden istenmelidir.

Karar Verirken Dikkat Edilecek Hususlar (Öngörülmemiş Disiplin Suçları - 53/D-5)

Bazen suç teşkil edecek bir davranış, disiplin suçu olarak sayılan davranışlar içinde tarif edilmemiş olabilir.

Böyle bir durumda, 2547 sayılı Kanununun 53. madde (b) fıkrasında sayılan ve disiplin cezası verilmesini gerektiren fiillere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer fiilleri işleyenlere de hangi disiplin fiiline benzediği belirtilerek aynı türden disiplin cezaları verilir.

Bu hüküm fazla uygulama alanı bulmamakla birlikte bazen uygulanması gereken durumlarla karşılaşılabılır. (örn. başka kamu görevlilerine hakaret*) Yine de maddede benzeri bulunmayan bir davranış için zorlama yoluyla ceza verilmemesine dikkat etmek gerekir.

Karar Verirken Dikkat Edilecek Hususlar (Ceza Uygulaması - 53/D- 4, 6, 7)

- Kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına bir üst ceza uygulanması gereken hallerde üst ceza kamu görevinden çıkarma cezasıdır. Kamu görevinden çıkarma cezasına bir alt ceza uygulanması gereken hallerde ise alt ceza kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasıdır.
- Birinci derecenin son kademesinde bulunulması nedeniyle kademe ilerlemesinin durdurulması cezasının uygulanamaması halinde brüt aylıklarının 1/4'ü ila 1/2'si oranında aylıktan kesme cezası uygulanır. Tekerrürü halinde ise ilgili disiplin kurulu tarafından kamu görevinden çıkarma cezası verilir.
- Disiplin cezaları, verildikleri tarihten itibaren, aylıktan veya ücretten kesme cezası ile kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası ise cezanın verildiği tarihi izleyen aybaşıında uygulanır.

Cezayı Düşüren Haller

Bazen sanığın kişiliğinde veya hukuki durumunda değişiklik sonucu ceza verilmesine veya verilen cezanın uygulanmasına imkan kalmaz.

Disiplin cezalarını düşüren bu hallerin başlıcaları;

- Ceza tebliğinden önce şüphelinin ölmesi,
- Cezanın değişmesi ve fiilin disiplin suçu olmaktan çıkması,
- Zamanaşımı,
- Disiplinle ilgili af kanunu çıkarılması'dır.

Bu gibi durumlarda soruşturmacı tarafından hazırlanan raporda, olayın esasına girilmeden cezayı düşüren sebep açıklanarak, soruşturmanın kaldırılması için teklifte bulunulur. Söz konusu haller, soruşturma raporu veya ceza verildikten sonra ortaya çıkmışsa, disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından cezanın düştüğüne karar verilir.

Cezaların Tebliği

Disiplin cezası, cezayı veren amir, kurullarda ise kurul başkanı tarafından tebliğ edilir. Uygulamada karmaşaya yol açmamak için ceza veren birimce tebligat yapılması daha doğru olur. Kesinleşmesi veya itiraz durumuna göre, dosya tebliğ evrakıyla birlikte özlük dosyasına konulmak üzere Personel Dairesi Başkanlığına gönderilir.

Verilecek cezalar soruşturulana bildirilirken, **hangi olay nedeniyle verildiği, suçun ne olduğu**, cezanın dayanağı olan **Kanun maddesi** ve gerekçesi, verilen **cezanın ne olduğu** açık biçimde yazılmalıdır. Disiplin kurulunca verilen cezalarda, kurul kararı da üst yazıya eklenir.

Ceza tebliğ yazısında **itiraz mercii, usul ve süresinin** belirtilmelidir.

Yükseköğretim kurumları Tebligat Kanunu kapsamında olduğundan, soruşturma işlemleri bu kanundaki «idari tebligat» (tebliğ mazbatalı zarf ile posta yoluyla veya memur eliyle tebliğ) hükümlerine tabidir.

İtiraz (53/F)

- Uyarma ve kınama cezalarına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu birimin disiplin kuruluna, dekanlar için üniversite disiplin kuruluna, rektörler için Yüksek Disiplin Kuruluna yapılabilir.
- Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezasına karşı itiraz ilgilinin görevli olduğu üniversite disiplin kuruluna, yapılabilir.
- İtiraz süresi, tebliğden itibaren yedi gündür. İtiraz mercileri, itiraz tarihinden itibaren altmış gün içinde karar verir.
- İtiraz mercileri, itirazı kabul ya da reddedebilir. İtirazın kabulü halinde ceza ortadan kalkar; ilgili disiplin amiri veya disiplin kurulu tarafından kabul gerekçesine uygun olarak en geç üç ay içerisinde yeni bir işlem tesis edilebilir.

Cezaların Sonuçları

- Aylıktan veya ücretten kesme cezası alanlar **üç yıl**, kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezası alanlar **beş yıl** boyunca rektör, dekan, enstitü müdürü, yüksekokul müdürü, meslek yüksekokulu müdürü, bölüm başkanı, anabilim dalı başkanı, anasanat dalı başkanı, bilim dalı başkanı, sanat dalı başkanı, daire başkanı dengi ve üstü kadrolara atanamazlar.
- Söz konusu disiplin cezalarının verildiği tarihte bu görevlerde bulunanların görevleri kendiliğinden sona erer ve durum ilgili mercilere derhal bildirilir.
- Yukarıdaki hüküm daire başkanı ile bilim dalı başkanından itibaren denk ve üstü görevler olan genel sekreter yardımcısı, genel sekreter ile anabilim dalı başkan yardımcısı, bölüm başkan yardımcısı gibi görevleri de kapsar.

Cezanın Özlük Dosyasından Çıkarılması (53/G)

- İlgililerce,
 - Uyarma ve kınama cezalarının uygulanmasından itibaren **beş yıl**,
 - Aylıktan veya ücretten kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulması veya birden fazla ücretten kesme cezalarının uygulanmasından itibaren **on yıl** sonra,

atamaya yetkili amire başvurularak verilmiş olan cezaların özlük dosyasından silinmesi talep edilebilir.
- İlgilinin, bu süreler içerisindeki davranışları, isteğini haklı kılacak nitelikte görülürse, talep yerine getirilir.

Son

----- *** -----